

las enseñanzas de la Facultad de Medicina se incluirá la del idioma vasco en su aplicación especial al ejercicio de la profesión sanitaria, siguiendo los precedentes del bilingüismo al efecto establecidos para la exigencia del conocimiento de las varias lenguas populares en Bélgica y en Suiza» (*Diario Oficial*, 12 de octubre).

Askotan gure pentsatzeko joera zera da: «Unibertsitatea Midikuntza, Kimika, Filosofia... irakasteko dago; gure kasuan gehenez ere Midikuntza, Kimika, etab. *euskaraz* irakasteko, baina ez *euskara* irakasteko». Alde batetik hala da, Unibertsitatea desbirtuatu nahi ez bada. Baina, bestetik, denok dakigu, Euskal Herriak behar duena ez dela Unibertsitatearen purismoa; hau da, inork ez du uste hemengo Unibertsitateak derri gor eredu abstraktu eta orokor bat hitzez hitz kopiatu beharra daukanik, herstu-herstu, beste inondik. Hemen hemen gaude eta ez beste inon. Eta, alde honetatik, euskara irakastea, alfabetatzea, etab., egin beharrezkoak baldin badira herri honetan, Unibertsitateak beste edozein tokik bezain egokia dirudi horiek denak egiteko, ez behintzat desegokiagoa, haren eginkizun propioei oposatzen ez zaien artean eta neurrian bederen.

Ondo egiten asmatzea izango da kontua. Ez bait dago zergatik mutur batetik bestera ibili, beti alternatiba extremoetan. Unibertsitate osoa hizkuntz akademia bihurtu gabe, disziplina propioen kalterik gabe orobat, Unibertsitateak errealismoz joka dezake, «respondiendo al estado lingüístico de Euzkadi», 1936ko urriaren 9ko dekretuak nahi zuen moduan.

Seguruena gauza hauetan oraindik ez dugu aski rodaje, jarrerak garbirik hartu ahal izateko. Baina niri arriskutsua iruditzen zait, aldeaz aurretik «hori ez da Unibertsitatearen eginkizuna», etab., jarrerak oso hartuta edukitzea. Ahal den guztia eginda ere beti gutxi izango da. ■ *Joxe Azurmendi*

1983ko Maiatza Parisen: «Mai 68 à l'envers»

Obligazio bat da. Intelektualarentzat, kazetariarentzat, edozein komentariarentzat. Maiatzero Pariseko kultur munduan

obligaziozko erreferentzia da «Mai 68». Ia beti ondorio berera etortzeko: errepikaezina da hura!

Inoiz baino biziagoak eta ugariagoak izan dira aurten 68ko erreferentziak. Haren beldur ziren batzu; hura bezalako zerbait lortu nahi bide zuten beste batzuk. Itxuraz, bi maiatzok bazuten antzik: estudianteak greban eta kale-manifestaziotan; langile-jenderik ere bai: komertzianteak, laborariak, etc. Maiatz beroa. Baina 83ko maiatzak ez du 68arekin zerikusirik. Edo, nahi bada, bai: «Mai 68 à l'envers», 68ko maiatzaren itzulipurditzea izan da oraingoa.

Parisen suertatu nintzen Maiatzean. 68ko giroa ezagutu izan dut. Oraingo graffittietan ez da «debekatzea debekaturik», «izan zaitezte errealista: eska ezina!», «irudimena agintera» eta holakorik ikusten. Punk idazkera da horietan nagusi. Estudiante manifestariak ez dute ile luzerik, bizarririk. Orrazkera, jazkera, oihuak, dena da desberdin. Anarko zenbait, punk dextente eta eskuindar ugari ikusi nuen nik bazterretan.

1968ko maiatza oroitzapen da gaur, 15 urte geroago. Parisen ere. 68ko ideiak berritzeko eta jasotzeko ez baino zapaltzeko eta lurperatzeko manifestatzen zirela estudiante haiek iruditzen zitzaidan. Ezin nuen burutazio hori nere baitatik urrundu, haiei begira. 1983ko maiatza errebolta izan da, altuean ere; baina ez iraultza. 68koa bai, asmotan bederen. ■ *Joan Altzibar.*

Torturak berriz ere

Errealitateak aldatu ezin direnean, errazena hitzak aldatzea da: bandera espainola «bandera konstituzionala» bihurtu, torturak «tratu txarrak». Hiru mutil Almerian triskatzea «ekibokazio gabe»tan geratzen da, Estatuak egin badu; Euskadiri ZEN deritza.

Orain torturarik ez omen dago, gehienez ere tratu txarrak. Non dago diferentzia? Bere doktoreak ditu Ama Estatuak...

Alferrik dira doktoreak eta Ministrariak eta monagiloak: torturatzen jarraitzen da, eta denok dakigu halaxe dela eta halaxe esaten zaiola.